

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 29 października 2020 r.

BZ-BOL.431.8.2020.AS

Pan
Anna Horodyska
Starosta Powiatu Strzelińskiego
Szef Obrony Cywilnej Powiatu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
po przeprowadzonej kontroli dotyczącej realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej
i ochrony ludności wykonywanych przez Starostę Strzelińskiego - Szefa Obrony
Cywilnej Powiatu Strzelińskiego

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 17 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1541, z późn. zm.), § 4 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850) oraz zarządzenia nr 286 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 21 października 2016 r. w sprawie kontroli realizowanych przez Wojewodę Dolnośląskiego, w dniach 9–11 września 2020 r. zespół kontrolny Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Starostwie Powiatowym w Strzelinie, z siedzibą w Strzelinie przy ul. Kamiennej 10.

Celem kontroli było dokonanie oceny przygotowania i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności wykonywanych przez Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Strzelińskiego (zwanego dalej Szefem OCP). Kontrolę odnotowano w książce kontroli Starostwa Powiatowego w Strzelinie.

Ustalenia zawarte w niniejszym dokumencie oparto o analizę przedłożonych do kontroli dokumentów w siedzibie kontrolowanego, dokumentów przesłanych przez jednostkę kontrolowaną drogą elektroniczną oraz materiałów własnych Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego DUW we Wrocławiu. Weryfikacji podlegały również odpowiedzi i wyjaśnienia uzyskane od pracowników Starostwa Powiatowego w Strzelinie, a także dokumenty losowo kontrolowanych jednostek samorządu terytorialnego powiatu strzelińskiego.

Informacje ogólne

1. Skład zespołu kontrolnego

1.1. Przewodniczący zespołu:

Aneta Sieminiak – Inspektor wojewódzki w Oddziale Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli problemowej nr 10¹;

1.2. Członek zespołu kontrolnego:

Bogdan Romanowski – Kierownik Oddziału Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli problemowej nr 11²;

1.3 Członek zespołu kontrolnego:

Lesław Kalamarz – Starszy specjalista w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli problemowej nr 12³.

1.4. Członek zespołu kontrolnego:

Grzegorz Szulc – Inspektor wojewódzki w Oddziale Bezpieczeństwa i Ochrony Ludności, w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli problemowej nr 13⁴.

Kontrolujący złożyli Szefowi Obrony Cywilnej Województwa (zwanego dalej Szefem OCW) stosowne oświadczenia o nie istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z toku przedmiotowej kontroli⁵.

2. Okres objęty kontrolą

Kontrola obejmowała okres: 1.01.2017 r. – 9.11.2020 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję Starosty Powiatu Strzelińskiego – Szefa Obrony Cywilnej Powiatu pełnili:

1. Marek Warcholiński od 12.12.2014 do 20.11.2018 r. ⁶
2. Marek Czerwiński od 21.11.2018 r. do 16.07.2020 r. ⁷
3. Anna Horodyska od 17.07.2020 r. do – nadal⁸.

Powiat działa na podstawie Statutu Powiatu Strzelińskiego uchwalonego uchwałą nr LVI/241/18 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 19 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Strzelińskiego⁹. Strukturę organizacyjną Urzędu określa Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Strzelinie – załącznik do Uchwały nr 398/18 Zarządu Powiatu Strzelińskiego z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie

¹ Dowód akta kontroli, Upoważnienie nr 10 z dnia 1 września 2020 r. (sygn. upoważnienia: BZ– BOL.0030.10.2020.AS).

² Dowód akta kontroli, Upoważnienie nr 11 z dnia 1 września 2020 r. (sygn. upoważnienia: BZ–BOL.0030.11.2020.AS).

³ Dowód akta kontroli, Upoważnienie nr 12 z dnia 1 września 2020 r. (sygn. upoważnienia: BZ–BOL.0030.12.2020.AS).

⁴ Dowód akta kontroli, Upoważnienie nr 13 z dnia 1 września 2020 r. (sygn. upoważnienia: BZ–BOL.0030.13.2020.AS).

⁵ Dowód akta kontroli, Oświadczenia zespołu kontrolnego o nie istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z toku przedmiotowej kontroli.

⁶ Dowód akta kontroli, Uchwała nr II/2/14 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Starosty Strzelińskiego.

⁷ Dowód akta kontroli, Uchwała nr 1/3/18 Rady Powiatu Strzelińskiego w sprawie wyboru Starosty Strzelińskiego.

⁸ Dowód akta kontroli, Uchwała nr XXVII/130/20 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 17 lipca 2020 r. w sprawie wyboru Starosty Strzelińskiego.

⁹ Dowód akta kontroli, Uchwała nr LVI/241/18 Rady Powiatu Strzelińskiego z dnia 19 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Strzelińskiego.

uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Strzelinie, ze zmianami¹⁰.

3. Zakres kontroli:

Zakres kontroli¹¹ obejmował zagadnienia z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności realizowanych przez Szefa OCP, w szczególności:

- 3.1. Dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej.
- 3.2. Opracowywanie i opiniowanie planów obrony cywilnej.
- 3.3. Opracowywanie i uzgadnianie planów działania.
- 3.4. Organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń obrony cywilnej.
- 3.5. Organizowanie szkolenia ludności w zakresie obrony cywilnej.
- 3.6. Przygotowanie i zapewnienie działania systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach.
- 3.7. Tworzenie i przygotowanie do działań jednostek organizacyjnych obrony cywilnej.
- 3.8. Przygotowanie i organizowanie ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia na znacznym obszarze.
- 3.9. Planowanie i zapewnienie środków transportowych, warunków bytowych oraz pomocy przedmedycznej, medycznej i społecznej dla ewakuowanej ludności.
- 3.10. Planowanie i zapewnienie ochrony płodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, a także ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem.
- 3.11. Planowanie i zapewnienie ochrony oraz ewakuacji dóbr kultury i innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem.
- 3.12. Wyznaczanie zakładów opieki zdrowotnej zobowiązanych do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności oraz nadzorowanie przygotowania tych zakładów do niesienia tej pomocy.
- 3.13. Zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych.
- 3.14. Zaopatrywanie organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, a także zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków technicznych oraz umundurowania.
- 3.15. Integrowanie sił obrony cywilnej oraz innych służb, w tym sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska.
- 3.16. Opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego dotyczących obrony cywilnej i mających wpływ na realizację zadań obrony cywilnej.
- 3.17. Inicjowanie działalności naukowo-badawczej i standaryzacyjnej dotyczącej obrony cywilnej.

¹⁰ Dowód akta kontroli, Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Strzelinie - Uchwała nr 398/18 Zarządu Powiatu Strzelińskiego z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Strzelinie.

¹¹ Dowód akta kontroli, Program kontroli w Starostwie Powiatowym w Strzelinie.

- 3.18. Współpraca z terenowymi organami administracji wojskowej.
- 3.19. Opracowanie informacji dotyczących realizowanych zadań.
- 3.20. Kontrolowanie przygotowania formacji obrony cywilnej i ratowników do prowadzenia działań ratowniczych.
- 3.21. Ustalenie wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie powiatu, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej.
- 3.22. Przygotowanie i zapewnienie niezbędnych sił do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.

4. Wynik analizy przedkontrolnej

Przedmiotowa kontrola w Starostwie Powiatowym w Strzelinie była pierwszą kontrolą w trybie zwykłym z tematyki obrony cywilnej.

I. Ustalenia

1. Dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej.

Zgodnie z § 3 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin oraz zgodnie z wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie opracowywania oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwach Szef OCP jest zobligowany przedłożyć Szefowi OCW ocenę stanu przygotowań obrony cywilnej powiatu. Dokumenty te powinny być opracowane w oparciu o dane przesłane przez szefów obrony cywilnej gmin. Należy stwierdzić, że Powiat nie przesłał swoich ocen Szefowi OCW za lata 2017–2018. Co więcej, pomimo wysłania pism ponagających podpisanych przez Wojewodę Dolnośląskiego z dnia 7 marca 2019 r. znak BZ-BOL.644.13.2019.AS¹² oraz z dnia 27 lutego br. znak BZ-BOL.644.6.2020.GS¹³ Starosta nie przesłał swojej oceny również za 2019.

Wobec powyższego, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **negatywnie** z uwagi na brak sporządzanych corocznych ocen stanu przygotowań obrony cywilnej Powiatu Strzelińskiego.

2. Opracowywanie i opiniowanie planów obrony cywilnej.

Szef OCP posiada opracowany w 2001 r. *Plan Obrony Cywilnej Powiatu Strzelińskiego*, któremu początkowo nadano klauzulę POUFNE - nr DEWD Z/2/2001¹⁴, a następnie zmieniono na JAWNE. Analiza planu wykazała, że jest dokumentem ogólnym, opracowanym wg starego układu, nieaktualnym, a tym samym niespełniającym wymagań planowania ochrony ludności na czas kryzysu i wojny.

W wyniku kontroli, w Planie stwierdzono następujące błędy, braki i niedociągnięcia:

- a) dokument nie był aktualizowany co 2 lata (ostatnia aktualizacja została przeprowadzona 2 lutego 2011 r.);

¹² Dowód akta kontroli, Pismo Wojewody Dolnośląskiego z dnia 7 marca 2019 r. znak BZ-BOL.644.13.2019.AS

¹³ Dowody potwierdzające powyższy stan faktyczny, znajdują się w systemie EZD: Dowód plik: BZ-BOL.644.6.2020 dot.: przesłania powiatowych ocen stanu przygotowania w zakresie ochrony ludności i OC za 2019 r.;

¹⁴ Dowód plik: Plan Obrony Cywilnej powiatu Strzelińskiego 2001 r. pdf.

- b) w *Zestawieniu ilościowym i jakościowym niebezpiecznych substancji na terenie powiatu strzelińskiego* występują już nie istniejące zakłady pracy, np. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „TOREXIM” sp. z o.o., Strzelin;
- c) w części b Planu, w *Wykazie obiektów stwarzających zagrożenie dla powiatu strzelińskiego* opisane są niezgodnie z obowiązującą terminologią kategorie zagrożeń, np. zasy py śnieżne i oblodzenia (wg *Klasyfikacji stopni zagrożenia dla zjawisk meteorologicznych* Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego obowiązuje nazewnictwo – opady śniegu, intensywne opady śniegu, zawieje i zamiecie śnieżne, opady marznące oraz oblodzenia. Dla każdego z wymienionych zagrożeń obowiązują inne kryteria oceny danego zjawiska). Innym przykładem zagrożenia użytego w planie jest ujęcie plag zwierzęcych i owadów, gdzie wg Głównego Inspektoratu Weterynarii obowiązują nazewnictwo – epizootie;
- d) *Wykaz jednostek organizacyjnych formacji obrony cywilnej powiatu strzelińskiego* jest zestawieniem nieaktualnym;
- e) w *Schemacie łączności, kierowania i współdziałania* są nieaktualne dane osobowe i teleadresowe uczestników.

Integralną częścią planu powinny być załączone do niego karty realizacji zadań OC (KRZOC), opracowane przez jednostki powiatowej administracji zespolonej i inne podmioty przewidziane do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej. Na terenie Powiatu nie opracowano przedmiotowych kart, z czego wynika, że na podległe Szefowi OCP jednostki nie nałożono zadań OC do realizacji w czasie wojny.

Należy podkreślić, że od wydania *Wytycznych Wojewody Dolnośląskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad opracowania planów obrony cywilnej powiatów*, do chwili obecnej, Starosta Strzeliński - Szef OCP nie przedstawił do zaopiniowania powiatowego planu OC, który spełniałby wymagania ujęte w ww. wytycznych.

W odniesieniu do procedury *opiniowania planów obrony cywilnej miast i gmin* przez Szefa OCP ustalono, co następuje. Szef OCP wydał *Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Powiatu Strzelińskiego – Starosty Strzelińskiego z dnia 7 listopada 2013 r., znak BZK.5550.65.2013.EA w sprawie opracowania Planów Obrony Cywilnej Gmin z terenu powiatu strzelińskiego*, w których określił bardzo ogólne zasady opracowywania gminnych planów obrony cywilnej. W wyniku kontroli stwierdzono również, że plany OC gmin wykonano w 2014 roku. Jako dowód przesłano skany stron tytułowych planów OC gmin: Wiązów, Strzelin, Kondratowice. Należy dodać, że Szef OCP zamiast zaopiniować, uzgodnił te plany, co jest niezgodne z § 3 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa OC kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin oraz *Wytycznych Wojewody Dolnośląskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad opracowania planów obrony cywilnej powiatów*.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **negatywnie**.

3. Opracowywanie i uzgadnianie planów działania.

Szef OCP w latach 2017–2019 opracowywał *Plany działania w zakresie obrony cywilnej powiatu strzelińskiego*. Starosta wydawał również wytyczne do działalności

w dziedzinie obrony cywilnej na obszarze powiatu strzelińskiego¹⁵, co nie budziło żadnych zastrzeżeń.

Tym niemniej, należy stwierdzić, że Starosta nie przedstawił do uzgodnień powiatowego planu działania w zakresie OC na rok 2019¹⁶, co jest niewypełnieniem zaleceń ujętych w pkt 2, ppkt a) *Wytucznych Wojewody Dolnośląskiego - Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 23 listopada 2018 r. do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w 2019 r. na obszarze województwa dolnośląskiego.*

Natomiast, co do uzgadniania planów działania w zakresie obrony cywilnej szefów obrony cywilnej wybranych gmin: Przeworno¹⁷ i Borów¹⁸, to czynności te były przeprowadzone przez Szefa OCP bez zastrzeżeń, tj. zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami** dotyczącymi braku uzgodnień z Szefem OCW powiatowego planu działania OC na 2019 rok.

4. Organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń obrony cywilnej.

W kontrolowanym okresie Szef OCP, który jest odpowiedzialny za organizację i koordynację szkoleń oraz ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej nie realizował zadania w powyższym obszarze na terenie powiatu. Z wyjaśnień nowozatrudnionego pracownika starostwa - podinspektora ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego wynika, że nie ma dokumentacji, która by świadczyła, że Szef OCP planował jakiegokolwiek przedsięwzięcia szkoleniowe, przeprowadzał ćwiczenia, czy współuczestniczył w tego typu przedsięwzięciach organizowanych przez służby i inne podmioty na terenie powiatu. Brak organizacji tego typu przedsięwzięć przez Szefa OCP również zweryfikowano w *Planie szkolenia z zakresu bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej i ochrony ludności województwa dolnośląskiego* sporządzanego na dany rok kalendarzowy, potwierdzając powyższe.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **negatywnie** dotyczącymi braku realizacji przedsięwzięć szkoleniowych i ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej.

5. Organizowanie szkolenia ludności w zakresie obrony cywilnej.

Brak realizacji działalności Szefa OCP w obszarze organizacji szkoleń dla miejscowej ludności w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności również potwierdziły wyjaśnienia nowozatrudnionego pracownika starostwa – podinspektora ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, który planuje w najbliższym czasie utworzyć zakładkę na stronie internetowej starostwa poświęconą zachowaniu się obywateli podczas różnego typu zagrożeń. Instrukcje o zachowaniu się obywateli np. w zakresie postępowania na obszarach z wystąpieniem ASF, w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem były jedynie zamieszczane na stronie starostwa, na portalu społecznościowym Facebook, co powodowało, że powyższe informacje trafiały do wąskiego grona użytkowników, pomijając osoby starsze.

¹⁵ Dowód plik, Wytuczne Szefa OCP do działalności w 2018 r.pdf;

¹⁶ Dowód plik, Plan działania w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności Szefa OCP Powiatu Strzelińskiego w 2019 r. pdf;

¹⁷ Dowód plik, Plan działania w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności Szefa OCG Gminy Przeworno w 2020 r. pdf;

¹⁸ Dowód plik, Plan działania w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności Szefa OCG Gminy Borów w 2019 r. pdf;

6. Przygotowanie i zapewnienie działania systemu wykrywania i alarmowania (SWA) oraz systemu wczesnego ostrzegania (SWO) o zagrożeniach.

W toku prowadzonej kontroli dotyczącej przygotowania i zapewnienia działania systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach stwierdzono, że Starosta Strzebiński wydał *Zarządzenie nr 23/2011 z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie przygotowania i zapewnienia działania powiatowego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz powiatowego systemu wykrywania i alarmowania*¹⁹. Z kontrolowanego okresu nie przedstawiono żadnej dokumentacji z przeprowadzonych treningów zgrywających SWO i SWA na szczeblu powiatu. Co więcej, stwierdzono, że realizacja ostrzegania, alarmowania i informowania poprzez Stanowisko Kierowania Komendanta Powiatowego PSP (SK KP PSP) nie ma umocowania prawnego do realizacji tego zadania w stosunku do gmin na administrowanym obszarze. Zadania SWO przez SK KP PSP realizowane są w drugiej kolejności po zrealizowaniu bieżących zadań PSP, co potwierdzono podczas sprawdzania łączności w dniu 19 czerwca 2020 r., podczas obowiązywania ostrzeżenia o dużych opadach deszczu i silnych wiatrach. Z powyższego działania Kierownik Oddziału Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu opracował notatkę służbową²⁰. Ponadto, nie zaktualizowano danych władz w informatycznym systemie wczesnego ostrzegania, alarmowania i informowania, mimo że od lipca 2020 roku funkcję Starosty Powiatowego sprawuje Pani Anna Horodyska, a ww. systemie nadal widnieje poprzedni Starosta – Pan Marek Czerwiński.

Z powyżej podanych powodów przygotowanie i zapewnienie działań systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach Powiatu Strzebińskiego **oceniam negatywnie**.

7. Tworzenie i przygotowanie do działań jednostek organizacyjnych obrony cywilnej.

W okresie objętym kontrolą Szef OCP nie tworzył i nie przygotowywał do działań jednostek organizacyjnych obrony cywilnej na administrowanym terenie. Według zapewnień pracownika Starostwa, podmioty ratownicze funkcjonujące na obszarze powiatu realizują zadania statutowe z wykorzystaniem środków własnych oraz zgodnie z zasadami współdziałania podmiotów ujętych w innych dokumentach.

Ponadto z ustaleń wynika, że na terenie Powiatu, w Gminie Kondratowice, działają 2 terenowe oraz 1 zakładowa formacja OC²¹.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z uchybieniami** dotyczącymi tworzenia i przygotowania do działań powiatowych jednostek organizacyjnych obrony cywilnej.

8. Przygotowanie i organizowanie ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia na znacznym obszarze.

¹⁹ Dowód akta kontroli, Zarządzenie nr 23/2011 Starosty Strzebińskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie przygotowania i zapewnienia działania powiatowego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz powiatowego systemu wykrywania i alarmowania.

²⁰ Dowód akta kontroli, Notatka służbowa Kierownika Oddziału Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

²¹ Dowód plik, Wykaz formacji OC.pdf

Dla zapewnienia sprawnego i skutecznego przebiegu ewakuacji ludności na terenie powiatu na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny powinien zostać opracowany plan ewakuacji (przyjęcia) ludności III stopnia.

Należy stwierdzić, że Szef OCP posiada pewne rozwiązania w zakresie organizacji ewakuacji/przyjęcia ludności, które stanowią elementy opracowanego w 2010 roku *Planu Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Strzelinie* – w załączniku funkcjonalnym nr 5 *Organizacja ewakuacji z obszarów zagrożonych*²².

Drugim przedstawionym do kontroli dokumentem jest *Plan Ewakuacji Ludności Powiatu Strzelińskiego*, który jest załącznikiem funkcjonalnym (część II) do powiatowego planu OC²³. Przedmiotowy dokument został opracowany w 2001 roku z klauzulą POUFNE (OAP SO 5222/2/2001), natomiast w 2010 roku zmieniono klasyfikację na JAWNE. Należy podkreślić, że w/w plan dotyczący masowej ewakuacji ludności Powiatu w czasie kryzysu i czasu wojny nie był systematycznie aktualizowany, a jeśli już, to zakres aktualizacji dotyczył wyłącznie zmiany osób funkcyjnych.

Kolejnym dokumentem przedstawionym w zakresie organizacji ewakuacji ludności stanowi załącznik do *Planu Operacyjnego Ochrony Przed Powodzią Powiatu Strzelińskiego*. Z ustaleń wynika, że Szef OCP nie posiada ww. planu, natomiast opracował dokument, który miał stanowić załącznik do niego pn. *Zbiorczy Plan Ewakuacji Ludności oraz Inwentarza z Miejscowości na terenie Powiatu Strzelińskiego*. Załącznik opracowano 17 czerwca 2019 r.²⁴.

Przy porównaniu w/w dokumentów dotyczących ewakuacji należy stwierdzić, że dane tam zamieszczone są nieaktualne i niespójne. I tak, np. w Gminie Borów w jednym planie jest przewidziana ewakuacja 67 osób, natomiast w innym znajduje się zapis, że cyt. *Gmina nie przewiduje ewakuacji*²⁵. W Gminie Wiązów są podobne nieścisłości dotyczące ilości osób do ewakuacji. Ponadto, nie zgadzają się dane osób odpowiedzialnych za organizację ewakuacji, numery telefonów oraz dane w *Schemacie łączności i kierowania* – nr telefonu/fax WCZK, itp.

Wynika z tego, że przyjęte rozwiązania dotyczące masowej ewakuacji nie w pełni wyczerpują zapisy ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1398, ze zm.) oraz *Instrukcji w sprawie zasad ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia* – powinny dotyczyć wszystkich obszarów zagrożonych, a aktualizację planu należy dokonywać systematycznie, gdzie cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata. Co więcej, przedmiotowe plany nie mają zastosowania podczas masowej ewakuacji ludności na wypadek zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa lub wojny.

W związku z powyższym, brak aktualnego powiatowego planu ewakuacji ludności III stopnia jest niewypełnieniem zadań nałożonych na Szefa OCP, który odpowiada za przygotowanie i organizowanie ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia na znacznym obszarze. Zasady planowania ewakuacji zostały określone w *Wytycznych Wojewody Dolnośląskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad opracowania planów obrony cywilnej powiatów*.

²² Dowód plik: plan ZK - tab. zbiorczy plan ewakuacji ludności oraz inwentarza.pdf

²³ Dowód plik: strona tytułowa plan OC - cz. II plan ewakuacji ludności.pdf

²⁴ Dowód akta kontroli, *Zbiorczy plan ewakuacji ludności oraz inwentarza z miejscowości na terenie Powiatu Strzelińskiego*;

²⁵ Dowód plik: plan OC - cz. II tab. Zestawienie w zakresie ewakuacji.pdf

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **negatywnie**, ponieważ brak aktualnego planu ewakuacji ludności oznacza, że Powiat Strzeliński nie jest przygotowany do kierowania/koordynowania ewakuacją masową na swoim obszarze w okresie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz w czasie wojny.

9. Planowanie i zapewnienie środków transportowych, warunków bytowych oraz pomocy przedmedycznej, medycznej i społecznej dla ewakuowanej ludności.

W okresie objętym kontrolą, Szef OCP zaplanował środki transportowe, warunki bytowe na wypadek ewakuowania ludności w ramach *Planu Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Strzelinie* oraz *Planu Ewakuacji Ludności Powiatu Strzelińskiego*, w części II *Planu Obrony Cywilnej*. Szczegółowe dane dotyczące ewakuacji, w tym liczby ludności, miejsc zastępczego zakwaterowania, środków transportowych itp. ujęto w ww. dokumentach.

10. Planowanie i zapewnienie ochrony płodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, a także ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem.

W przedmiotowym obszarze – planowania i zapewnienia działania ochrony płodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, a także ujęć i urządzeń wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem Szef OCP nie posiada rozwiązań na czas kryzysu i wojny, pomimo faktu, że Powiat Strzeliński usytuowany jest w regionie rolniczym, posiada rozwinięty przemysł rolno-przetwórczy na bazie miejscowych upraw oraz hodowli.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **negatywnie**, ponieważ brak opracowanych rozwiązań na okres zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz na czas wojny.

11. Planowanie i zapewnienie ochrony oraz ewakuacji dóbr kultury i innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem.

Zgodnie z § 3 pkt 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin Szef OCP planuje i zapewnia ochronę oraz ewakuację dóbr kultury i innego mienia na wypadek zagrożenia zniszczeniem. W związku z powyższym, poddano ocenie *Plan Ochrony Zabytków Powiatu Strzelińskiego na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych*²⁶, który został opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2004 r. nr 212, poz. 2153). Przedmiotowy dokument został wykonany w 2007 roku, uzgodniony z upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego, przez Dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu oraz z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków we Wrocławiu. Plan był ostatnio aktualizowany 15 lipca 2011 r. w zakresie wyłącznie danych teleadresowych. W związku z powyższym, jest to niewypełnienie zapisu ujętego w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

²⁶ Dowód akta kontroli, Strona tytułowa oraz arkusz aktualizacji Planu Ochrony Zabytków Powiatu Strzelińskiego na Wypadek Konfliktu Zbrojnego oraz Sytuacji Kryzysowych.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami** dotyczącymi braku corocznej aktualizacji powiatowego planu ochrony zabytków.

12. Wyznaczenie zakładów opieki zdrowotnej zobowiązanych do udzielenia pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności oraz nadzorowanie przygotowania tych zakładów do niesienia tej pomocy.

Z ustaleń kontrolnych wynika, że Strzelińskie Centrum Medyczne sp. z o. o. jest jedynym podmiotem medycznym w powiecie, które zabezpiecza lokalne środowisko w świadczenie podstawowych usług medycznych. 12 września 2017 r. Starosta Strzeliński zarządzeniem nr 29/2017 nałożył obowiązek wykonywania zadań obronnych w służbie zdrowia²⁷. Z przedłożonych dokumentów²⁸ oraz wyjaśnień złożonych przez pracownika jednostki kontrolowanej wynika, że podmiot aktualnie jest w stanie upadłości z uwagi na złą sytuację finansową placówki, a podstawowe potrzeby w zakresie zapewnienia podstawowej opieki medycznej mieszkańcom powiatu strzelińskiego zapewniają również powiaty ościenne.

13. Zapewnienie dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych.

Szef OCP w powyższym obszarze współpracuje z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Strzelinie, który rok w rok opracowuje zbiorczą *Informację ze stanu bezpieczeństwa powiatu*²⁹. Według przedstawionej informacji, w części Sekcja Higieny Komunalnej nt. *Zwodociągowanie miast i wsi, cyt. liczba miejscowości na terenie powiatu strzelińskiego (miasta, wsie, przysiółki, osady) – 157, liczba miejscowości zwodociągowany – 153. Stopień zwodociągowania wynosi 97,50 %. Z ogólnej liczby ludności powiatu 43 773 z wodociągów publicznych korzysta 42 044 ludzi. W nadzorowanym terenie brak jest czynnych studni. W ocenie rocznej jakości wody pochodzącej ze wszystkich wodociągów publicznych funkcjonujących na terenie powiatu strzelińskiego, jakość wody na terenie powiatu była zgodna z warunkami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).*

14. Zaopatrywanie organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej, a także zapewnienia odpowiednich warunków przechowywania, konserwacji, eksploatacji, remontu i wymiany tego sprzętu, środków technicznych oraz umundurowania.

W okresie objętym kontrolą Szef OCP nie tworzył formacji obrony cywilnej i w związku z tym nie zaopatrywał ich w sprzęt, środki techniczne i umundurowanie niezbędne do wykonywania zadań obrony cywilnej.

Powiat strzeliński nie posiada magazynu sprzętu przeciwpowodziowego oraz obrony cywilnej. Z ustaleń wynika, że zabezpieczenie materiałowo-techniczne zadań ochrony

²⁷ Dowód akta kontroli, Zarządzenie nr 29/2017 Starosty Strzelińskiego w sprawie nałożenia na Strzelińskie Centrum Medyczne sp. z o. o. w Strzelinie obowiązku wykonania zadań obronnych w służbie zdrowia z dnia 12 września 2017 r.

²⁸ Dowód akta kontroli, Protokół nr 83/20 posiedzenia Zarządu Powiatu w Strzelinie z dnia 17 marca 2020 r.

²⁹ Dowód akta kontroli, Informacja ze stanu bezpieczeństwa powiatu za 2019 rok Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Strzelinie;

ludności Powiatu realizowane jest w oparciu o 4 gminne magazyny - gm. Przeworno, Wiązów, Kondratowice i Strzelin³⁰.

15. Integrowanie sił obrony cywilnej oraz innych służb, w tym sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska.

W toku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że Szef OCP w okresie objętym kontrolą, w ramach realizacji zadań w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami oraz koordynacji działań w przypadku wystąpienia zdarzeń nadzwyczajnych w powiecie strzelińskim, integrował lokalne podmioty z nim współdziałające. Szef OCP zwoływał posiedzenia Zarządu Powiatu³¹ posiedzenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego³², jak również uczestniczył w pracach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku³³ z działalności, której opracowywano sprawozdania³⁴.

16. Opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego dotyczących obrony cywilnej i mających wpływ na realizację zadań obrony cywilnej.

W czasie prowadzonej kontroli ustalono, że Szef OCP nie opiniował projektów aktów prawa miejscowego dotyczących obrony cywilnej i mających wpływ na realizację zadań obrony cywilnej na administrowanym terenie.

17. Inicjowanie działalności naukowo-badawczej i standaryzacyjnej dotyczącej obrony cywilnej.

Szef OCP nie inicjował działalności naukowo - badawczej i standaryzacyjnej dotyczącej obrony cywilnej na administrowanym terenie.

18. Współpraca z terenowymi organami administracji wojskowej.

W czasie kontroli Szef OCP oświadczył, że współpracuje z terenowymi organami administracji wojskowej, lecz współpraca między podmiotami nie jest jednak formalnie unormowana.

19. Opracowanie informacji dotyczących realizacji zadań.

Szef OCP w marcu 2018 r. opracował *Plan kontroli w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej na 2018 r.*, w którym uwzględnił 5 jednostek do przeprowadzenia kontroli, tj. Urząd Miasta i Gminy Strzelin, Urząd Miasta i Gminy Wiązów, Urząd Gminy Przeworno, Urząd Gminy Kondratowice oraz Urząd Gminy Borów. Z wyjaśnień pracownika Starostwa wynika, że powyższe przedsięwzięcie nie zostało zrealizowane, również nie ma żadnego dokumentu uzasadniającego zaniechanie czynności kontrolnych w wymienionych jednostkach.

W okresie od 2017 – do dnia kontroli, Szef OCP nie opracowywał podstawowych dokumentów sprawozdawczych w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności dla Szefa OCW, o czym mowa w ww. pkt 1, 2 oraz 3 projektu wystąpienia pokontrolnego.

³⁰Dowód plik: magazyny OC.pdf

³¹ Dowód akta kontroli, Protokół nr 25/19 posiedzenia Zarządu Powiatu w Strzelinie w dniu 24 kwietnia 2019 r. znak BR.0022.25.2019.JS.

³² Dowód akta kontroli, Zarządzenie nr 10/2015 Starosty Strzelińskiego w sprawie powołania Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego z dnia 17 kwietnia 2015 r.;

³³ Dowód akta kontroli, Zarządzenie nr 4/2019 Starosty Strzelińskiego z dnia 7 stycznia 2019 r. w sprawie utworzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, zmienionego Zarządzeniem nr 43/2019 Starosty Strzelińskiego z 21 listopada 2019 r.;

³⁴ Dowód akta kontroli, Sprawozdanie nr 1/2019 r. Starosty Strzelińskiego z dnia 23 stycznia 2020 r. z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku za rok 2019;

Z uwagi na brak realizacji zadań w powyższym obszarze działalność kontrolowanej jednostki oceniono **negatywnie**.

20. Kontrolowanie przygotowania formacji obrony cywilnej i ratowników do prowadzenia działań ratowniczych.

Z wyjaśnień pracownika Starostwa wynika, że nie podejmowano przedsięwzięć w tym obszarze na terenie powiatu strzelińskiego.

21. Ustalenie wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie powiatu, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej.

Szef OCP w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych opracował *Wykaz instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie powiatu strzelińskiego, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie OC*. Powyższy wykaz jednak nie zawiera kluczowych podmiotów z terenu powiatu, które również odpowiadają za ciągłość funkcjonowania istotnych usług publicznych na tym terenie. W wykazie uwzględniono podstawowe zadania i obowiązki dla podmiotów realizujących zadania OC, lecz na jego podstawie nie opracowano kart realizacji zadań obrony cywilnej, które stanowią podstawowe procedury postępowania na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Mając powyższe na uwadze, działalność kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie **oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami**.

22. Przygotowanie i zapewnienie niezbędnych sił do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.

Szef OCP sporządził *Wykaz zakładów pogrzebowych na terenie Powiatu Strzelińskiego*, które zapewniają doraźną pomoc w grzebaniu zmarłych. W wykazie ujęto 4 zakłady pogrzebowe (3 w m. Strzelin i 1 w m. Wiązów), w tym jeden zakład pogrzebowy w m. Strzelin, który świadczy usługi krematoryjne³⁵.

II. Podsumowanie

1. Ocena skontrolowanej działalności

Po dokonaniu analizy merytoryczno-formalnej dokumentacji i udostępnionych materiałów, ustaleń zespołu kontrolnego, ocenie zadań zrealizowanych i niezrealizowanych w badanym okresie, w tym podjętych działań planistyczno – organizacyjnych z zakresu obrony cywilnej ujętych w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850) przygotowanie i realizację przedsięwzięć obrony cywilnej w Starostwie Powiatowym w Strzelinie **oceniam negatywnie**.

2. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

W wyniku kontroli stwierdzono, że w okresie kontrolowanym Szef OCP nie realizował głównych zadań nałożonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850).

³⁵ Dowód akta kontroli, Wykaz zakładów pogrzebowych na terenie powiatu strzelińskiego;

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie obszarów:

- 2.1. Od kilku lat Szef OCP nie przysyłał Szefowi OCW oceny stanu przygotowania powiatu w zakresie obrony cywilnej, sprawozdań z działalności w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności, kwartalnych informacji z realizacji przedsięwzięć szkoleniowych oraz przeprowadzonych treningów SWO i SWO, a także innych dokumentów, których opracowanie wynikało z bieżących potrzeb w ramach wymiany informacji pomiędzy organami administracji publicznej szczebla centralnego i terenowego oraz współdziałania w sytuacjach kryzysowych.
- 2.2. Nie aktualizował zasadniczych dokumentów planistycznych – *Planu Obrony Cywilnej Powiatu Strzelińskiego, Planu Ewakuacji/Przyjęcia Ludności, Zwierząt i Mienia III stopnia, Planu Zarządzania Kryzysowego Powiatu Strzelińskiego, Planu Ochrony Zabytków Powiatu Strzelińskiego na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych* do aktualnych rozwiązań prawnych oraz planistycznych w zakresie bezpieczeństwa publicznego, których cykl aktualizacji wynika z aktów normatywnych oraz wytycznych Szefa OCK i Szefa OCW.
- 2.3. Nie opracował *Kart realizacji zadań obrony cywilnej* dla podmiotów przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej.
- 2.4. Nie opracował *Planu Operacyjnego Ochrony Przed Powodzią Powiatu Strzelińskiego* oraz nie utworzył magazynu przeciwpowodziowego i obrony cywilnej.
- 2.5. Nie opiniował gminnych planów obrony cywilnej.
- 2.6. Nie uzgodnił z Szefem OCW powiatowego planu działania OC na 2019 r.
- 2.7. Nie utworzył na terenie powiatu podstawowych jednostek OC – formacji obrony cywilnej do realizacji zadań OC w czasie kryzysu i wojny.
- 2.8. Nie realizował i nie koordynował żadnych przedsięwzięć szkoleniowych oraz ćwiczeń w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności z udziałem służb, straży, inspekcji oraz innych podmiotów pożytku publicznego, a także nie realizował szkoleń dla lokalnej ludności w zakresie bezpiecznych zachowań.
- 2.9. Nie przygotował kompleksowych rozwiązań w zakresie ochrony płodów rolnych, zwierząt gospodarskich, produktów żywnościowych, pasz, a także ujęć wodnych na wypadek zagrożenia zniszczeniem.

Z kontrolowanego okresu wynika, że Szef OCW kierował do Szefa OCP wiele pisemnych ponagieł³⁶ wskazując w pismach terminy przygotowania określonych dokumentów. Ponadto, pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu odpowiedzialni za powyższy obszar wielokrotnie kontaktowali się telefonicznie z pracownikiem Starostwa ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego w sprawie dochowywania terminu realizacji wymaganych zadań, lecz rozmowy telefoniczne były kierowane do innych pracowników jednostki, którym tymczasowo powierzono realizację zadań, tym samym nie uzyskując żadnej informacji.

Co więcej, w trakcie podejmowania czynności kontrolnych przez zespół kontrolny ustalono, że Szef OCP nie posiadał kompletu dokumentów z badanego okresu (od 2017 r. do 9.09.2020 r.) świadczących o realizacji zadań wynikających z zapisów § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin. Powyższe okoliczności wskazują, że Szef OCP nie dokumentował

³⁶ Dowód akta kontroli, Pisma Wojewody Dolnośląskiego: z dnia 7 marca 2019 r. znak BZ-BOL.644.13.2019.AS, z dnia 30 kwietnia 2019 r. znak BZ-BOL.644.15.2019.DC oraz z dnia 7 maja 2019 r. znak BZ-BOL.644.16.2019.DC

podejmowanych działań we wskazanym okresie w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej.

Na uwagę zasługuje również fakt, co wynika z dokumentacji kontrolnej, że Szef OCP powierzył w 2010 r.³⁷ Komendantowi Powiatowemu PSP zadanie powołania i organizacji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) w Strzelinie ze stanowiskiem Koordynacji Działań zorganizowanego na bazie Komendy Powiatowej PSP w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego. Praktyka pokazała³⁸, że w sytuacji wystąpienia miejscowego zagrożenia, w tym sytuacji kryzysowej, dyżurny operacyjny PSP w zakresie koordynacji działań operacyjnych na Powiatowym Stanowisku Kierowania KP PSP wyznacza priorytet podejmowanych czynności – w pierwszej kolejności dysponowanie sił i środków PSP do miejscowego zdarzenia, a potem podjęcie czynności informowania o zagrożeniach właściwe dla zadań Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK). Co potwierdza, że Powiatowe Stanowisko Kierowania wykonujące zadania ustawowe, nie jest w stanie jednocześnie wykonywać zadań z obszaru zarządzania kryzysowego, w szczególności wczesnego ostrzegania, alarmowania i informowania³⁹. W ocenie Zespołu Kontrolnego realizacja zadania w powyższym obszarze wymaga zmiany rozwiązań przez Szefa OCP, gdyż w przypadku eskalacji miejscowych zagrożeń mających charakter kaskadowy, niekonięcznie związanych z podejmowaniem działań ratowniczo-gaśniczych właściwych dla PSP (np. w przypadku wprowadzenia kolejnych – wyższych stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP), spowoduje pominięcie lub znaczne wydłużenie czasu informowania, ostrzegania i alarmowania miejscowych organów administracji publicznej oraz lokalnej ludności, tak istotnego elementu w ochronie lokalnej społeczności przed pojawiającym się niebezpieczeństwem, a w dalszej perspektywie opóźniony proces decyzyjny lokalnych władz.

Reasumując, brak podejmowania adekwatnych działań przez Szefa OCP w sferze planistycznej i organizacyjnej w kontrolowanym zakresie skutkuje tym, że w zasadniczych dla Powiatu Strzeleńskiego planach nie znajdują się odpowiednie zapisy (warianty działania i zasady współdziałania wszystkich uczestników systemu), które w sposób koherentny regulowałyby wskazany obszar. Powyższe uniemożliwia prawidłowe wykonywanie zadań Szefa OCP wynikających z § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850) w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Zalecenia lub wnioski

Odnosząc się do powyższych nieprawidłowości oraz uwag wynikające z ustaleń kontroli, Szef OCW, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), wnosi o:

- 3.1. Opracowanie harmonogramu realizacji wniosków oraz zaleceń pokontrolnych i przesłanie do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

³⁷ Dowód akta kontroli, Zarządzenie nr 21/2010 Starosty Strzeleńskiego z dnia 9 czerwca 2010 r. w sprawie powołania i organizacji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Strzelinie.

³⁸ Dowód akta kontroli, Notatka służbowa Kierownika Oddziału Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

³⁹ Dowód akta kontroli, Porozumienie z 4 lutego 2019 r. pomiędzy Starostą Strzeleńskim a Komendantem Powiatowym PSP w Strzelinie w sprawie dysponowania przez KP PSP w Strzelinie internetową skrzynką pocztową PCZK w Strzelinie.

- 3.2. Rozważenie wzmocnienia komórki organizacyjnej (lub jej utworzenie) odpowiedzialnej za realizację zadań z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego. W odniesieniu do zapisu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1398, ze zm.) rozważenie utworzenia PCZK realizującego ustawowe zadania w strukturze urzędu, a nie łączenie zadań Powiatowego Stanowiska Kierowania PSP z zadaniami PCZK.
- 3.3. Opracowanie *Planu Obrony Cywilnej Powiatu Strzelińskiego* zgodnie z *Wytycznymi Wojewody Dolnośląskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad opracowania planów obrony cywilnej powiatów*.
- 3.4. Opracowanie *Planu Ewakuacji/Przyjęcia Ludności, Zwierząt i Mienia III Stopnia* w myśl zapisów *Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 17 października 2008 r. w sprawie zasad ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia* oraz założeń do planu Szefa OCW.
- 3.5. Opracowanie *Planu Zarządzania Kryzysowego Powiatu Strzelińskiego* zgodnie z *Zaleceniami Wojewody Dolnośląskiego do powiatowych planów zarządzania kryzysowego z dnia 31 stycznia 2018 r.*
- 3.6. Opracowanie *Planu Operacyjnego Ochrony Przed Powodzią Powiatu Strzelińskiego* istotnego dokumentu w ochronie lokalnej ludności, a także z uwagi na ujęcie zagrożenia powodziowego w głównym katalogu zagrożeń powiatu strzelińskiego.
- 3.7. Zaktualizowanie zapisów *Planu Ochrony Zabytków na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych Powiatu Strzelińskiego*.
- 3.8. Terminowe opracowywanie innych dokumentów, m.in. oceny stanu przygotowania obrony cywilnej, sprawozdań, raportów oraz innych dokumentów, których terminy opracowania wynikają z rocznego planu działania Szefa OCP oraz bieżących potrzeb Szefa OCW, w ramach współdziałania organów administracji publicznej oraz służb i innych uczestników systemu zarządzania kryzysowego.
- 3.9. Uzupelnienie zapisów *Wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie powiatu strzelińskiego, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej* o podmioty zapewniające ciągłość działania kluczowej infrastruktury w powiecie, w tym określenie dla nich zadań.
- 3.10. Podjęcie współpracy z podmiotami ujętymi w wykazie w celu opracowania kart realizacji zadań obrony cywilnej do *Planu Obrony Cywilnej Powiatu Strzelińskiego*, o czym mowa w § 5 *Wytycznych Wojewody Dolnośląskiego – Szefa Obrony Cywilnej Województwa z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad opracowania planów obrony cywilnej powiatów*.
- 3.11. Zaplanowanie i przeprowadzanie dla szefów obrony cywilnej gmin oraz podmiotów współdziałających w realizacji zadań z zakresu obrony cywilnej, w tym lokalnej ludności, cyklu szkoleń oraz treningów w ramach SWO i SWA.
- 3.12. Zorganizowanie ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej i powszechnej samoobrony na poziomie powiatu lub podjęcie działań koordynacyjnych w tym przedmiocie.
- 3.13. Powołanie formacji obrony cywilnej powiatu, zgodnie z § 3 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu

działań Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850).

- 3.14. Opracowanie rozwiązań w zakresie ochrony plodów rolnych, zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz.
- 3.15. Utworzenie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego oraz obrony cywilnej.
- 3.16. Objęcie nadzorem zadań realizowanych przez szefów OCG na administrowanym terenie, o czym mowa w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin - podjęcie czynności kontrolnych w zakresie obrony cywilnej.
- 3.17. Rzetelne prowadzenie analizy oraz weryfikacji danych otrzymywanych z terenu gmin na administrowanym terenie w zakresie obrony cywilnej i przekazywanie do Szefa OCW.
- 3.18. Bieżące aktualizowane danych w informatycznym systemie wczesnego ostrzegania, alarmowania i informowania województwa dolnośląskiego – Platformie Operacyjnej Zarządzania Kryzysowego.
- 3.19. Dokumentowanie przedsięwzięć realizowanych na potrzeby ochrony ludności, w tym współpracy władz samorządowych z podmiotami realizującymi zadania na rzecz Szefa OCP.

4. Termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1541, z późn. zm.), w związku z § 1 i § 2, pkt 11 rozporządzenia Rady Ministrów z 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. z 2002 r. nr 96, poz. 850) oraz w oparciu o zapis art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), proszę o złożenie informacji do Szefa Obrony Cywilnej Województwa **do dnia 30 listopada 2020 r.** o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Rafał Wroblewski
DYREKTOR WYDZIAŁU
Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego